

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΧ-1102	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημολογία της Ψυχολογίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
<i>Διαλέξεις και Παρουσιάσεις Video</i>	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποβάθρου (Υποχρεωτικό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασία και προσωπική μελέτη με εξετάσεις στην Αγγλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=305		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p><i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Η προαγωγή της κριτικής σκέψης αποτελεί κεντρικό στόχο του μαθήματος. Έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη της ικανότητας των φοιτητών να κατανοούν το χαρακτήρα των προβλημάτων με τα οποία ασχολείται η επιστήμη και τα γενικά χαρακτηριστικά της μεθοδολογίας έρευνάς τους.</p> <p>Η κατανόηση της ανάγκης ανάπτυξης συνδυαστικής, διαλεκτικής σκέψης για την δημιουργική επίλυση σύνθετων προβλημάτων αποτελεί κρίσιμο σημείο της στοχοθεσίας του μαθήματος.</p> <p>Το μάθημα αποσκοπεί, επίσης, να συμβάλει στην κατανόηση από τους φοιτητές της σημασίας της ηθικής ακεραιότητας του επιστήμονα και στην ανάπτυξη κριτικής στάσης απέναντι σε οποιαδήποτε μορφή παρασιτισμού στο πεδίο της επιστήμης, παραβίασης της δεοντολογίας επιστημονικής έρευνας, πλημμελούς/κακής επιστημονικής πρακτικής (λογοκλοπή, κατασκευή και παραποίηση των ερευνητικών δεδομένων, κ.α.).</p> <p>Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα πρέπει να είναι ικανός:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να κατανοούν το χαρακτήρα της επιστημονικής γνώσης και τη διαφορά της από την ψευδοεπιστημονική γνώση.
--

- να αποκτήσουν επίγνωση των πολυδιάστατων σχέσεων της Ψυχολογίας στο ευρύτερο πλέγμα φυσικών, κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών.
- να διακρίνουν τις βασικές θεωρίες στο πεδίο της σύγχρονης Ψυχολογίας, να κατανοούν τα ερευνητικά ερωτήματα στα οποία αυτές επιχειρούν να απαντήσουν και τις διαφορετικές στρατηγικές επιστημολογικής θεμελίωσής τους.
- να αποκτήσουν επίγνωση των επιστημολογικών και μεθοδολογικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Ψυχολογία ως κλάδος.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Αυτόνομη εργασία.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Άσκηση κριτικής ικανότητας (απαλλαγμένη από αναγωγές και απλουστευτικές προσεγγίσεις) και αυτοκριτικής.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος συνδέεται με 4 βασικούς άξονες του προγράμματος σπουδών:

Επιστημονικές βάσεις [1], Επιστημονική έρευνα και Κριτική Σκέψη [2], Ηθική και κοινωνική ευθύνη [3], Ικανότητα Επικοινωνίας [4].

Εβδομάδα 1^η: Οριοθέτηση του πεδίου της επιστημολογίας. Αφετηριακή οριοθέτηση της έννοιας της επιστήμης. Βαθμίδες της γνωσιακής διαδικασίας [1, 2, 3, 4]

Εβδομάδα 2^η: Βασικές προσεγγίσεις στο πεδίο της επιστημολογίας και οι συνεπαγωγές τους στην Ψυχολογία (θετικισμός στις ποικίλες εκδοχές του, θεωρία των επιστημονικών επαναστάσεων του Kuhn, διαψευσιοκρατία του Popper, θεωρία των ερευνητικών προγραμμάτων του Lakatos) [1, 2]

Εβδομάδα 3^η: Βασικές προσεγγίσεις στο πεδίο της επιστημολογίας και οι συνεπαγωγές τους στην Ψυχολογία (μεθοδολογικός αναρχισμός του Feyerabend, νατουραλιστικές & εξελικτικές επιστημολογίες, κοινωνική επιστημολογία) [1, 2,3]

Εβδομάδα 4^η: Η Ψυχολογία στο ευρύτερο πλέγμα των επιστημών. Η σχέση της Ψυχολογίας με τις φυσικές επιστήμες (Φυσική, Βιολογία, τεχνητή νοημοσύνη, κ.α.), κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες (Κοινωνιολογία, Κοινωνική Ανθρωπολογία, Γλωσσολογία, Ιστορία, κ.α.) και «υβριδικές επιστήμες» (νευροεπιστήμη, γνωσιακή επιστήμη, αναπτυξιακή επιστήμη, κ.α.) [1, 2]

Εβδομάδα 5^η: Επιστημολογική οριοθέτηση του γνωστικού αντικείμενου της Ψυχολογίας. Συμπεριφορά, νους & γνωστικές διαδικασίες και ψυχισμός ως αντικείμενα της Ψυχολογίας [1, 2]

Εβδομάδα 6^η: Επιστημολογική οριοθέτηση/τεκμηρίωση/θεμελίωση της μεθοδολογίας/μεθόδου επιστημονικής έρευνας [1, 2,3]
Εβδομάδα 7^η: Επαγωγική μέθοδος και υποθετικο-παραγωγική μέθοδος: δυνατότητες και περιορισμοί. [1, 2]
Εβδομάδα 8^η: Αιτιότητα, αιτιοκρατία και πιθανοκρατία στην Ψυχολογία [1, 2]
Εβδομάδα 9^η: Το πρόβλημα της γενίκευσης στο πεδίο της ψυχολογίας [1, 2]
Εβδομάδα 10^η: Το επιστημολογικό υπόβαθρο των βασικών ψυχολογικών θεωριών (συμπεριφορισμός, γνωσιοκρατία) [1, 2]
Εβδομάδα 11^η: Το επιστημολογικό υπόβαθρο των βασικών ψυχολογικών θεωριών (Μορφολογική ψυχολογία, ψυχανάλυση, πολιτισμική-ιστορική θεωρία) [1, 2]
Εβδομάδα 12^η: Θεμελιώδη ζητήματα της συγκρότησης της Ψυχολογίας ως επιστημονικού κλάδου. Επιστημικές κουλτούρες στο πεδίο της Ψυχολογίας. Διαφοροποίηση και κατακερματισμός της ψυχολογικής γνώσης. Απόπειρες ενοποίησης της Ψυχολογίας. [1, 2, 3]
Εβδομάδα 13^η: Ανακεφαλαίωση, επισήμανση κύριων σημείων και συζήτηση [1, 2, 3, 4]

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην τάξη (Πρόσωπο με πρόσωπο)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-Learn		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)	ECTS
	Διαλέξεις	39	1,56
	Εργαστηριακές Ασκήσεις	18	0,72
	Αυτοτελής Μελέτη	70	2,8
	Εξετάσεις	2	0,08
	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	129	5,16
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i>	<p>Η αξιολόγηση γίνεται στα Ελληνικά. Για τους φοιτητές Erasmus, στα Αγγλικά.</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης παρουσιάζονται κατά την πρώτη παράδοση που γίνεται στο χώρο του αμφιθεάτρου και είναι αναρτημένα στην ηλεκτρονική σελίδα του μαθήματος</p> <p>Ο τελικός βαθμός του μαθήματος θα προέλθει από:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Προετοιμασία και υποβολή εργασίας ή εναλλακτικά Πρόδος (30% της τελικής βαθμολογίας) 2. Τελικές Εξετάσεις (70% της τελικής βαθμολογίας). 		

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

- Δαφέρμος, Μ. (2002). *Επιστημολογία της Ψυχολογίας: μια κριτική εισαγωγή*. Αθήνα: Κριτική.
- Donohue, W. & Kitchener, R. (Eds.) (1996). *The philosophy of psychology*. London: SAGE Publication.
- Μαραγκός, Γ. (1996). *Γνωσιολογισμοί*. Αθήνα: Οδυσσέας.
- Παπανικολάου, Α. Κ. (2023). *Ύλη και γνώση*. Αθήνα: Gutenberg
- Πιαζέ, Ζ. (1972). *Επιστημολογία των επιστημών του ανθρώπου*. Αθήνα: Ράππα.
- Searle, J. (1997). *Ανακαλύπτωντας τον νου*. Αθήνα: Γκοβόστη.
- Walsh, R., Teo, T. & Baydala, A. (2020). *A critical history and philosophy of psychology: Diversity of context, thought, and practice*. Cambridge: Cambridge University Press.

Σχετικά περιοδικά

[Theory & Psychology](#)